

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران
کتابخانه مرکزی
کتابخانه تخصصی
کتابخانه تخصصی
کتابخانه تخصصی

جامعه المصطفی (ص) العالمية

واحد آموزشی مؤسسه علوم انسانی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تبلیغ و ارتباطات

عنوان :

اصول تبلیغ دینی با تأکید بر انسان شناسی قرآن

استاد راهنما حجت الاسلام دکتر مریجی

استاد مشاور حجت الاسلام دکتر آقایبی

دانش پژوه روح الله مروتی

بهار ۱۳۹۱

چکیده

تمام تلاش ما در این تحقیق این است که بتوانیم با در نظر گرفتن انسان شناسی قرآنی، که ویژگی‌ها و اوصاف انسان را بیان کرده است به یک مجموعه قوائد کلی تحت عنوان، اصول تبلیغی برای تهیه محتوای مناسب در امر تبلیغ، دست یابیم.

برای استخراج این اصول بعد از تعریف کلیات و مفاهیم، در دو فصل ویژگی‌های مثبت و اوصاف منفی انسان را که در قرآن آمده، بیان کرده و با توجه به همان آیات یا آیات دیگر و به کمک روایات اهل بیت (علیهم‌السلام)، راهکارهای کلی در دو حیطه علمی و عملی جهت تقویت ویژگی‌های مثبت و تعدیل ویژگی‌های منفی استخراج می‌شود.

ویژگی‌های مثبت، که از فطرت سرچشمه گرفته‌اند عبارتند از: کرامت، خلیفه‌اللهی و بصیرت. اوصاف منفی انسان در سه بخش کلی خلاصه می‌شود که بعد از بررسی آنها، اصول تبلیغی متناسب با آنها را بیان می‌کنیم.

بخش اول: ویژگی‌های بیان کننده طبیعت هستند. مهم‌ترین آنها «ضعف انسان» در خلقت است. شهوت، حب مال و حب مقام، از مصادیق ضعف در انسان هستند.

دوم: اوصاف ناشی از استفاده نادرست از طبیعت هستند که عبارتند از: هلوع، تزلزل عقیده در غنی و فقر، خود محور، مجادله کننده و عجول.

سوم: اوصاف ناشی از سوء اختیار انسان می‌باشند که عبارتند از: کنود، طغیانگر و غفلت.

کلید واژه‌ها

تبلیغ، تبلیغ دینی، انسان، انسان شناسی، انسان شناسی قرآن.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مباحث مقدماتی
۱	مقدمه و بیان مسئله
۲	اهمیت و ضرورت تحقیق
۳	پیشینه
۵	سوالات اصلی و فرعی
۵	سوال اصلی
۵	سوالات فرعی
۵	پیش فرض ها
۶	روش تحقیق
۶	روش جمع آوری مطالب
۸	فصل اول: چارچوب نظری
۹	تبلیغ در لغت
۱۰	تعریف تبلیغ
۱۲	انواع تبلیغ
۱۳	مفهوم تبلیغ دینی
۱۴	واژه‌های مقابل تبلیغ دینی
۱۴	۱- پروپاگاندا
۱۵	۲- پروپیگیشن
۱۶	۳- میشن
۱۶	اصول
۱۷	نسبت تبلیغ و تربیت
۱۹	تعریف انسان شناسی
۲۰	انواع انسان شناسی

۲۱ انسان شناسی در قرآن
۲۲ مبانی نظری
۲۴	فصل دوم: ویژگی‌های مثبت انسان در قرآن و اصول تبلیغی مناسب با آن‌ها
۲۵ اصول تبلیغ دینی با تأکید بر انسان شناسی در قرآن
۲۵ منظور از ویژگی‌های مثبت انسان در قرآن
۲۷ فطرت چیست؟
۲۸ بررسی دیدگاه‌های نظری درباره فطرت انسان
۳۳ دیدگاه قرآنی فطرت
۳۵ ویژگی‌های فطرت
۳۷ عوامل رشد و شکوفایی فطرت
۳۸ پیروی از پیامبران
۳۸ پیروی از عقل
۳۹ موانع رشد فطرت
۳۹ ۱ - هوای نفس
۴۰ ۲ - دنیا گرایی
۴۱ ۳ - شیطان
۴۲ الف: کرامت
۴۳ تفاوت کرامت با فضیلت
۴۴ کرامت برای بشریت
۴۴ کرامت در صورت و سیرت
۴۵ اقسام کرامت
۴۶ اصول تبلیغی
۴۶ اصول تقویتی
۴۶ ۱- تقوا محوری
۴۷ ۲- ترویج روحیه شهادت طلبی
۴۸ اصول هشداردهنده

.....	۴۸	۱ - دوری از کرامت عامل تنزل انسان به حیوان
.....	۴۹	۲ - توجه به عواقب مکرونیرونگ نسبت به حق و اهل حق
.....	۴۹	ب: خلیفه الهی
.....	۵۱	خلیفه الهی بودن انسان
.....	۵۲	اصول تبلیغی
.....	۵۲	اصول تقویتی
.....	۵۳	۱. موت اختیاری
.....	۵۴	۲. تقدّم تزکیه بر تعلیم برای دست یابی به اسماء الهی
.....	۵۵	ج: بصیرت
.....	۵۶	تفاوت بصر و بصیرت
.....	۵۷	تفاوت نظر و رؤیت
.....	۵۸	اصول تبلیغی
.....	۵۹	۱/۱ - ذکر خدا
.....	۵۹	۱/۲ - بیان سیره علما و هم نشینی با آنها
.....	۵۹	۱/۳ - تفکر، تدبیر و در امور
.....	۶۰	۱/۴ - زهد
.....	۶۰	۱/۵ - انس با قرآن
.....	۶۱	۱/۶ - تقویت اخلاص
.....	۶۲	فصل سوم: صفات منفی انسان در قرآن
.....	۶۳	صفات منفی انسان در قرآن
.....	۶۵	الف: اوصاف بیان کننده طبیعت
.....	۶۵	ضعف انسان
.....	۶۷	نقاط ضعف انسان
.....	۶۸	۱ - شهوت جنسی
.....	۶۸	اصول تبلیغی
.....	۶۹	اصول علمی

۶۹	۱ - عواقب شهوت پرستی
۷۰	اصول عملی
۷۰	۱. ترویج فرهنگ ازدواج
۷۲	۲. ترویج فرهنگ عفت
۷۲	۳- حذف عوامل شهوت پرستی
۷۲	۲- مال دوستی
۷۳	اصول تبلیغی
۷۳	اصول علمی
۷۳	۱ - شناخت حقیقت مال
۷۴	۲- وسیله آزمایش
۷۵	اصل عملی
۷۵	۱- کسب درآمد مشروع ترک و درآمد نا مشروع
۷۵	۲. ترویج فرهنگ قناعت
۷۶	۳- حبّ جاه و مقام
۷۷	اصول تبلیغی
۷۷	اصول علمی
۷۷	۱ - جهت گیری صحیح در کسب قدرت
۷۸	۲ - ابزار بودن قدرت
۷۸	۳ - قدرت مطلق بودن خداوند
۷۸	اصول عملی
۷۸	۱- کسب قدرت واقعی
۷۹	۲ - استفاده قدرت در ترویج دین
۷۹	۳- سپردن قدرت به دست صاحبان اصلی آن
۸۰	ب: اوصاف ناشی از استفاده نادرست از طبیعت
۸۰	۱ - هلوغ
۸۱	در لغت و اصطلاح

۸۳	ویژگی‌های منفی حاصل از حرص مذموم.....
۸۴	اصول تبلیغی.....
۸۵	اصول علمی.....
۸۵	۱ - تبیین مالکیت مطلق خداوند.....
۸۶	۲ - تبیین آثار تعقل و تفکر در امور.....
۸۷	اصول عملی.....
۸۷	۱ - ترویج و اقامه نماز.....
۹۰	۲ - فرهنگ سازی انفاق در جامعه.....
۹۰	وجه ترتب انفاق بر اقامه نماز.....
۹۱	۲ - خود محور.....
۹۳	اصول تبلیغی.....
۹۴	اصل علمی.....
۹۴	۱- بیان فلسفه امتحانات الهی.....
۹۴	۲- آشنایی با سیره معصومین در مواجهه با امتحانات.....
۹۵	اصول عملی.....
۹۵	۱- شکر و انفاق در ثروت.....
۹۵	۲ - صبر و استقامت در فقر.....
۹۶	۳- تزلزل عقیده در غنا و فقر.....
۹۶	الف: قنوط و یئوس.....
۹۷	ب: مغرور در موقع تنعم بعد از سختی.....
۹۸	ج: درو فور نعمت اعراض از خدا و در سختی دست به دعا.....
۹۹	د: خودخواه در برابر نعمتها.....
۱۰۱	ه: کفور.....
۱۰۲	و: فخور.....
۱۰۴	نکات مهم.....
۱۰۵	اصول تبلیغی.....

- ۱۰۵ اصول علمی
- ۱۰۵ ۱- تبیین مالکیت و رازقیّت خدا
- ۱۰۷ ۲- درمان کبر
- ۱۰۸ اصول عملی
- ۱۰۸ ۱- شکر در نعمت و صبر در ضرراً
- ۱۱۰ ۲- ایثار هنگام نعمت و فتوّت هنگام سختیها
- ۱۱۰ ۴- مجادله کننده
- ۱۱۳ اصول تبلیغی
- ۱۱۳ ۱- عمل به وظیفه تبلیغی (انذار و تبشیر)
- ۱۱۶ انواع جدل
- ۱۱۶ ۵- عجول بودن
- ۱۱۷ اصول تبلیغی
- ۱۱۸ اصول علمی
- ۱۱۸ ۱- آگاهی از حقیقت عجله و پیامدهای آن
- ۱۱۸ اصول عملی
- ۱۱۸ ۱- عجله در دفع شرّ
- ۱۱۹ ۲- سرعت در خیرات و عبادات
- ۱۱۹ ۳- تثبّت و تائنی در امور مادی و غیر عبادی
- ۱۲۰ ج: اوصاف ناشی از سوء اختیار انسان
- ۱۲۰ ۱- کنود
- ۱۲۱ ریشه صفت کنود
- ۱۲۲ نعمت برتر
- ۱۲۲ اصول تبلیغی
- ۱۲۳ اصل علمی
- ۱۲۳ ۱- توجه به فطرت
- ۱۲۳ ۲- توجه به معاد

۱۲۴ اصل عملی
۱۲۴ ۱- شکر در نعمت‌ها و صبر در نعمت‌ها
۱۲۵ ۲- طغیان
۱۲۶ واژگان مترادف
۱۲۸ عوامل طغیان
۱۲۹ مصادیق طغیان
۱۲۹ اصول تبلیغی
۱۳۰ اصول علمی
۱۳۰ ۱- توجه و آگاهی دادن مخاطب به علم الهی
۱۳۰ ۲- احساس نیاز به خدا
۱۳۱ ۳- یاد آخرت و عذاب‌های آن
۱۳۱ ۴- تزکیه و خودسازی
۱۳۱ ۵- توجه به ضعف خود
۱۳۲ ۶- توجه به عواقب بد طغیان
۱۳۲ اصول عملی
۱۳۲ ۱- استقامت در برابر دستورات خدا و رسولش و اهل بیت (علیهم السلام):
۱۳۳ ۲- تواضع در همه رفتارهای فردی، اجتماعی
۱۳۳ ۳- مداومت بر نماز
۱۳۴ ۳- غفلت
۱۳۶ علائم غفلت
۱۳۷ اصول تبلیغی
۱۳۷ اصول علمی
۱۳۷ ۱- تبیین آثار سوء و عواقب غفلت
۱۳۸ اصول عملی
۱۳۸ ۱- عبرت گرفتن از تاریخ
۱۳۸ ۲- استمرار و دوام ذکر

۱۳۸	۳- نماز با حضور قلب
۱۳۸	۴- تفکر در امور خیر
۱۳۹	۵- تغییر محیط
۱۳۹	۶- بقیه و برداری
۱۴۰	فصل چهارم: پیشنهادات
۱۴۱	نتیجه گیری
۱۴۷	پیشنهادات
۱۴۸	فهرست منابع